

ТАКОВСКИ ОСНОВАЦ

ОШ "Таковски устанак", Таково
2023/2024. године

Акција "Очистимо општину" у Горњим Бањанима

Акција "Очистимо општину" у Такову

Акција "Очистимо општину" у Бољковцима

Посета мађионичара ученицима млађих разреда у Такову

Издавач:
ОШ „Таковски устанак“, Таково

Главни и одговорни уредник:
Бранка Жижовић, директор школе

Уредник:
Славица Петровић,
наставница српског језика и књижевности

Технички и ликовни уредник:
Душан Јелесијевић,
наставник ликовне културе

Редакција листа:
наставници и стручни сарадници

Насловна страна:
Дуња Обрадовић, V, Таково

Штампа:
„НАЈ“, Горњи Милановац

Тираж:
50 примерака

Лист излази годишње

Драгана Жижовић, V, Таково

Школске новости

Програм обуке стручног усавршавања "Увезивање и функционалност наставничке документације"

У недељу, 11. 02. 2024. године у матичној школи у Такову, одржано је стручно усавршавање од стране предавача Данијеле Микић Ковачевић и Сање Перовановић.

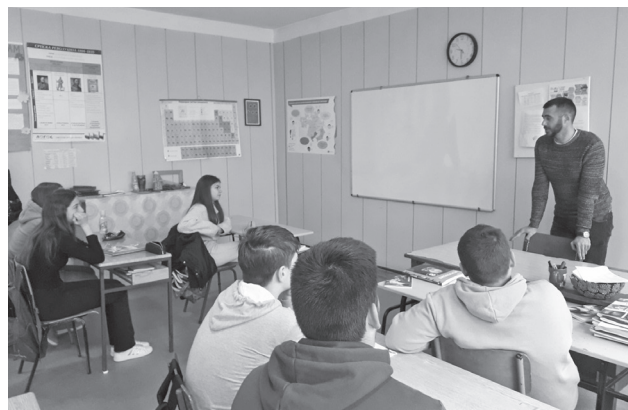

Одржан стручни скуп "Спровођење васпитних и васпитно-дисциплинских поступака – законодавни оквир и пракса"

25. 12. 2023. у матичној школи у Такову одржан је стручни скуп од стране предавача Тање Аћимовић.

Професионална оријентација

У оквиру програма професионалне оријентације осмом разреду, ученицима осмог разреда представио се стоматолог др Милан Марковић. Он је том приликом истакао значај овог занимања, а такође и пут којим је прошао, школујући се за овај позив. Ученици су постављали питања у вези уписа у средњу школу, а и шта је све потребно да би постали медицински радници.

Посета стоматолога издвојеном одељењу у Горњим Бањанима

У издвојеном одељењу у Горњим Бањанима у петак 9. 2. 2024. године организована је посета гостујућег предавача из области медицине. Гост је био стоматолог др Милан Марковић. За ученике наше школе је планом предвиђено да у току школске године имају гостујуће предаваче, тако да је ове школске године успешна сарадња остварена са стоматологом др Миланом Марковић. Ученицима млађих разреда одржао је краће предавање на тему „Очување здравља“. Предавање је имало излагачки део и практични, који је ученицима био посебно интересантан. Циљ ове посете је проширивање знања о начину одржавања личне хигијене, проширивање знања о здравој исхрани, развијање позитивних навика за очување здравља, схватање значаја систематског прегледа, као и редовног саветовања са стоматологом, развијање одговорног односа према себи. У завршном делу часа ученици су имали припремљена питања тако да је разговор протекао у пријатној атмосфери а ученици су утврдили и знања стечена током тог предавања. Захвалили су се предавачу и на првом следећем одмору нацртали су му цртеже на поклон и позвали га да у колико буде у прилици опет посети нашу школу. По реакцији ученика закључује се да су циљеви остварени и да су се ослободили страха од зубара.

Обележена школска слава

У суботу 27. јануара 2024. године у матичној школи у Такову и издвојеном одељењу у Горњи Бањанима, обележен је Савиндан пригодним културно-уметничким садржајем.

Приредба у Горњим Бањанима поводом новогодишњих празника

Као и сваке године, ученици наше школе из издвојеног одељења у Горњим Бањанима заједно са својим наставницима су приредили пригодан програм поводом завршетка првог полугодишта и надолazeћих празника. Приредба је била у складу са препорукама Министарства просвете.

Свим ученицима, наставницима и помоћном особљу желимо Срећну нову 2024. годину и Божић.

Пласман ученика ОШ "Таковски устанак", Таково на школским такмичењима

Физика:

Учествовало 5 ученика од 6. до 8. разреда.
5 ученика се пласирало на општинско такмичење.

Математика:

Учествовало 35 ученика 3. до 8. разреда.
13 ученика се пласирало на општинско такмичење.

Српски језик:

Учествовало 4 ученика од 5. до 8. разреда.
1 ученик се пласирао на општинско такмичење.

Хемија:

Учествовало 3 ученика 7. и 8. разреда.
3 ученика се пласирала на општинско такмичење.

Историја:

Учествовало 1 ученик од 5. до 8. разреда.
1 ученик се пласирао на општинско такмичење.

Географија:

Учествовало 4 ученика од 5. до 8. разреда.
2 ученика се пласирала на општинско такмичење.

Енглески језик:

Учествовало 2 ученика 7. и 8. разреда
2 ученика се пласирала на општинско такмичење.

Биологија:

Учествовало 9 ученика 5. и 6. разреда.
6 ученика се пласирало на општинско такмичење.

Рецитатори:

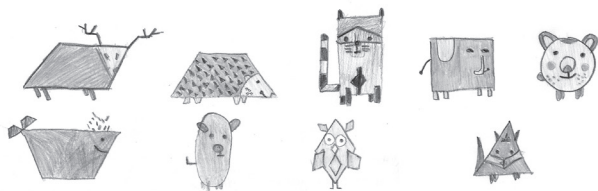
Учествовало 18 ученика од 1. до 8. разреда.
6 ученика се пласирало на општинско такмичење.

Шта знаш о саобраћају:

Учествовало 105 ученика од 4. до 8. разреда.
8 ученика се пласирало на општинско такмичење.

На школским такмичењима до 10. априла учествовао је 189 ученик школе, а пласирало се 46 ученик на општински ниво такмичења.

Честитамо свим ученицима!

Пласман ученика ОШ "Таковски устанак", Таково на општинским такмичењима

Математика – наставник: Милан Јанковић

1. Немања Стефановић, 5. разред

Похвала.

2. Јелена Марковић, 7. разред.

Похвала.

3. Лена Колашинац, 8. разред.

3. место и пласман на окружно такмичење.

Физика – наставник: Драгица Лешњак

1. Јелена Марковић, 7. разред

Освојено 3. место.

2. Андријана Сретеновић, 7. разред

Похвала.

3. Викторија Јестровић, 7. разред

Похвала.

Биологија – наставник: Марица Миловановић

1. Александра Павловић, 5. разред

Освојено 3. место.

2. Александра Весковић, 5. разред

Освојено 3. место.

3. Анђела Поповић, 5. разред

Освојено 3. место.

4. Мартина Матовић, 5. разред

Похвала.

Српски језик – Такмичење рецитатора „Песнице народа мог“ – наставник: Милена Лисица

1. Анђелија Лисица, 7. разред.

Освојено 1. место.

Пласман ученика ОШ "Таковски устанак", Таково на окружним такмичењима

Српски језик – Такмичење рецитатора „Песнице народа мог“ – наставник: Милена Лисица

1. Анђелија Лисица, 7. разред.

Освојено 2. место.

Март, месец српског језика

У оквиру манифестације **Март – месец српског језика** коју је покренуло Друштво за српски језик, а којој се одазвала и наша школа реализоване су следеће активности:

- 1) литерарни конкурс за кратку причу;
- 2) радионица калиграфије;
- 3) изложба ликовних радова инспирисаних азбуком.

Циљ свих предвиђених активности био је да ученици освесте значај матерњег језика и на личном и на националном плану. Дружећи се и креативно испољавајући, ликовно и литерарно, развијали су љубав према српском језику, ћириличном писму и културној баштини свога народа.

Литерарни конкурс

.....

Ове године литерарни конкурс расписан је за кратку причу, а тема је била слободна. Пристигао је већи број радова, али, нажалост, ученици су слали саставе који нису одговарали задатој форми кратке приче. Ипак, било је и успешних радова, а најбољу причу, по мишљењу школских библиотекара Милице Лазовић и Милене Лисице, написала је ученица трећег разреда из Горњих Бањана Дајана Стојковић.

Радионица калиграфије

.....

Радионица калиграфије била је намењена ученицима од 5. до 8. разреда, а реализовао ју је наставник ликовне културе Душан Јелесијевић у сарадњи са Радошем Гаћићем, нашим суграђанином и стручњаком у тој области.

Изложба ликовних радова

.....

Изложбу ликовних радова под називом **Волим ћирилицу** припремили су ученици од 1. до 4. разреда уз помоћ учитељица: Љиљане Обрадовић, Данијеле Мијатовић, Снежане Дамљановић, Душице Стривовић, Софије Вукомановић и Снежане Кандић. Радови су изложени у холу школе.

НАЈБОЉА КРАТКА ПРИЧА НА ЛИТЕРАРНОМ КОНКУРСУ:

У Недођији

Била једном једна вила. Имала је друга који се звао Марко.

Једнога дана Марко је питао вилу да иду у шуму да беру печурке. Пристала је, али под условом да се јаве родитељима. Марко то није желео и отишћи су без ичијег знања. Идући тако стигли су до Недођије, где је живела уклета вештица. Она их је ухватила и затворила у мрачну собу. Спремала им је чаробне напитке од којих се вила претворила у змаја, а Марко у жабу. Ипак, вештица је погрешила, ставила је више чини, и тако је змај постао јачи од ње. Пошто је био јачи, змај је затворио вештицу у ту собу и са жабом кренуо натраг кући. Док су путовали, чини су престале да делују и они су опет постали вила и младић. Кад су их видели, родитељи су се много обрадовали и направили су им свадбу.

После три године вила и Марко су добили двоје деце и живели су срећно до краја живота.

Дајана Стојковић, III, Г. Бањани

Човек је највећи кад даје

.....

Да је човек највећи и најсречнији кад даје, ученици наше школе показали су на Хуманитарном базару који је уприличен и ове године. Наиме, на иницијативу Ученичког парламента, 29. новембра у Такову и издвојеним одељењима у Горњим Бањанима и Бољковцима одржан је Хуманитарни базар за помоћ манастиру Враћевшници којем је део конака уништен у пожару.

Након краћег пригодног програма, уприличена је продајна изложба ученичких рукорада. Било је ту миришљавих ручно рађених сапуна, граничника за књиге, украсних предмета, осликаних мајица, слаткиша и других ђаконија које су ученици припремили уз помоћ својих учитељима, наставницима и родитељима. Прилагало се куповином на изложби. Сви су се лепо почастили, подружили, чули занимљивости о самом манастиру и тиме помогли акцију.

Прикупљено је 89000 динара.

Змајарење у Такову

Преко брда, па кроз шуму до долине великог змаја...

Звучи бајковито баш како је и било на излету до културно-историјског комплекса у Такову. Излет је одржан у оквиру Дечје недеље, на иницијативу Ученичког парламента. Започео је шетњом од школе кроз сеоске пејзаже – поред Цркве брвнаре, кроз храстову шуму и заселак Синошевићи, до спомен-комплекс у центру варошице у Такову. Ученици су уживали у пуштању змајева на поветарцу, одбојци на трави као и фудбалској утакмици која је одиграна на великом терену локалног фудбалског клуба.

Био је то дан за памћење.

Моја школа је мој други дом

Пратећи смернице које је свим школама проследило Министарство просвете, а по којима је школску годину требало отпочети тематском наставом у којој ће се предност дати васпитним садржајима, у нашој школи, осим прилагођавања наставе тематским данима, реализоване су и две радионице за ученике од 5. до 8. разреда.

Тема прве радионице била је Уређење школског простора по мери ученика. Осмишљена је са циљем да код ученика развија свест о томе да би у школи требало да се осећају пријатно и безбедно, да треба да доживљавају школски простор као свој, да имају право гласа и да могу да утичу на неку промену. Осим активног учешћа у уређењу школског простора, ученици су развијали и вештине важне за живот у заједници – износили су своје ставове, али су се вежбали и у томе да уважавају мишљење других; развијали су културу дијалога, тимски дух и сарадништво. Осим конкретних акција које су реализоване истог дана (чишћење дворишта, уређење учионица и паноа), краткорочан и дугорочан план уређења школе прослеђен је директорки са молбом да уважи ученичке предлоге и одговори на њих.

Назив друге радионице био је Упознајмо свет кроз културу и гастрономију. Осим упознавања културе, обичаја и гастрономских навика свог народа, али и народа чији се језици изучавају у нашој школи (руског и енглеског), циљ је био забава и дружење. Ученици су припремали и сервирали храну и на крају се лепо почастили, а од својих другара који су имали истраживачке задатке сазнали су о симболици хлеба и соли у српској култури, о навици испијања чаја у енглеској, као и о руским традиционалним јелима.

Разговори са ученицима – Андреј Тодоровић

Андреј, хвала што си пристао да говориш за наш школски часопис. Како тренираш фудбал већ неколико година, интересује нас када си почео, на којој позицији играш и у ком клубу тренираш?

Тренирам већ 8 година. Почео сам у 6. години да играм задњег везног и тренирам у ФК „Таково“.

Колико често имаш тренинге у току једне седмице? Да ли се тренинзи одржавају и на отвореном и затвореном терену и да ли временски услови могу да буду отежавајући фактор на тренингу?

Идем свих пет дана и у недељу или суботу текма, на отвореном. Услови могу да буду свакакви и не отежавају тренинг. Битна је само жеља.

Како успеваш да ускладиш обавезе у школи са тренинзима? Да ли се деси да некад једна активност трпи због друге?

Лепо могу да ускладим све своје обавезе. Битно је добро све испланирати и имати циљ.

Ко ти је омиљени фудбалер?

Омиљен фудбалер ми је Лионел Меси.

Црвена Звезда или Партизан?

Наравно, најјачи клуб, Црвена Звезда.

И за крај, да ли би волео да постанеш професионални фудбалер једног дана или су ти амбиције више усмерене ка даљем образовању? Хвала на разговору.

Мој циљ у животу је да постанем фудбалер и верујем да ћу то да остварим.

Разговори са наставницима – Марица Миловановић

Хвала што сте пристали на разговор за наш школски часопис. Зашто сте се определили баш за биологију?

То се десило случајно и непланирано. Одувек сам волела природу, уживала у њој и налазила инспирацију за сваки сегмент живота.

После завршене средње медицинске школе у Крагујевцу определила сам се да студирам екологију. На крају студија сам добила звање дипломирани биолог – еколог. Како је било тешко наћи посао у области екологије прихватила сам нешто што је и даље везано за моју струку, а то је посао наставника биологије и то у дивној сеоској средини.

Да ли човек може да опстане као самостална врста без биљака и животиња?

Ни једна врста, па ни човек не може да живи без других популација. У природи свако има своје место и своју улогу. То се најбоље огледа у ланцима исхране. Ако би се изгубила само једна карика у том ланцу, цео ланац се прекида и еколошка равнотежа се нарушава.

Какво је Ваше мишљење о стању у екологији на нашој планети, али и у нашој ужој локалној заједници?

Стање у екологији је лоше. У нашем друштву све је мање свести да је човек део природе и да морамо да живимо у складу са природним законима. Вероватно смо још увек на нивоу да бринемо о сопственој егзистенцији. Убрзан

темпо живот нам не дозвољава да размишљамо јесмо ли смо неким поступком угрозили природу.

Рад на образовању од врћића, подизане еколошке свести и стандарда појединца је решење; указивање на то како свако наше задирање у природне законитости има узрочно-последичне везе. На пример, довољно је деци објаснити да ако се уништи шума на неком брду онда ће човек добити клизиште и поплаву.

Да ли имате омиљену биљку и животињу?

Не бих могла да издвојим омиљену биљку и животињу. Више волим биљке и свака је лепа за себе па чак и коровска јер врши процес фотосинтезе без којег живот на Земљи у оваквом облику не би постојао. Сматрам да је животињама место у природи и против сам држања животиња у градовима и становима.

Како је биологија наука будућности, да ли ће моћи да се избори са изозовима који нам долазе у наредном периоду?

Хвала на констатацији да је биологија будућност. Постоји нешто што се зове „Одрживи развој“. Потребно је да човек посматра како природа решава своје проблеме и да их преслика у своје урбане екосистеме и ето нам решења. То је нешто без чега планета Земља и врста која тренутно доминира - човек - неће моћи још дуго да опстану.

Разговори са наставницима – Славољуб Јанковић

Наставник географије, Славољуб Јанковић, има занимљив хоби, а то је пчеларство. У кратким цртама ће нам рећи зашто се определио баш за гајење пчела и како изгледа један дан пчелара у периоду када се цеди мед:

Одувек сам био фасциниран пчелама и доста сам проводио времена проучавајући литературу о њима. Помажући другару схватио сам да бих могао да се тиме бавим озбиљније, тј. да имам своје кошнице. Тако сам и почео... Кренуо сам са три, а сада имам пет кошница.

Не може се тачно утврдити колико има пчела у једној кошници, али према неким истраживањима сматра се да једно друштво има између 30000-60000 пчела по кошници.

Мед се цеди крајем маја и почетком јуна, одмах по завршетку престанка цветања багрема. Код нас је најзаступљенији багремов мед и он се уједно сматра и најквалитетнијим медом.

Занимљив податак је да једна пчела за цео свој животни век успе да донесе само једну кашику меда.

Овај хоби бих препоручио свакоме ко воли пчеле и нема велики страх од њих. Бављење пчелама је веома

интересантно али и захтева доста рада, времена и одговорности.

Волим да своје слободно време проводим у пчелињаку, у раду који је веома занимљив, интересантан, али по некад и болан.

Разговори са школским педагогом – Драгана Соковић

Хвала што сте пристали да говорите за наш школски часопис. Интересује нас чиме се тачно бави школски педагог?

Школски педагог се бави разноврсним активностима: од планирања и програмирања образовно-васпитног рада, реализације наставног и образовног процеса, праћења и вредновања рада школе, унапређивања образовно-васпитног рада и сарадње са наставницима, сарадње са ученицима, родитељима, до истраживања образовно-васпитне праксе, рада у стручним органима, сарадње са стручним институцијама, локалном заједницом и стручног усавршавања, вођења документације и припреме за рад. Другачије речено, педагози се баве саветодавним радом, едукацијом запослених, родитеља и деце на разне теме како би им пружили стручну подршку и сарађивали са другим образовним установама, установама културе, здравственим и спортским установама. Баве се истраживачким радом који има циљ унапређење васпитно-образовне праксе, стално прате нове праксе и иновације у образовању. Педагог има посредничку улогу уколико дође до неслагања ученика. Ту улогу обавља потпуно објективно, ослањајући се на знање и искуство. Он је права адреса уколико ученик има проблеме са одређеним градивом, подршку и савет могу потражити и ђаци и родитељи.

По Вашем мишљењу, шта би била дефиниција једног доброг ученика?

Склони смо да доброг ученика углавном повезујемо са одличним успехом, односно децом која остварују добре резултате у школи. Тачно је да оцена није само мера знања, већ и степен зрелости детета, односно његовог односа према испуњавању својих обавеза. Према томе, добар општи успех ученика значи да дете има изграђене радне навике, да прихвата одговорности и на време испуњава своје школске задатке. Ипак, то није једино мерило успешности. Добар ученик је поред знања и вештина добар човек, свестрано развијена личност са врлинама и вредностима, изграђеним личним ставовима.

Која би била улога основне школе данас у модерном свету? Да ли се та улога променила од појаве Интернета и нових технологија?

Са развојем технологије нужно долази до промена и у школском систему. Свесни смо да интернет има добрих и лоших страна, посебно када је школа у питању. Добро је то што нам интернет помаже за едукацију и надограђивање знања уколико желимо да дођемо до неких садржаја у што краћем временском периоду. Ипак, деца, долазећи брзо до података, не користе закључивање, повезивање, моћ креативности се не развија и то је лоша страна интернета. Много се времена проводи у виртуелном свету, без социјалног контакта, физичке активности. Самим тим, претерано коришћење интернета одражава се и на успех у школи. Улога школе, али и породице, била би у томе да треба пронаћи равнотежу и користити интернет садржаје само у оној мери која не утиче лоше на наше психофизичко/ментално здравље.

Диана Ђорђевић, VII, Бољковци

Како видите школу и образовање у наредним деценијама? Да ли ће модерне технологије преузети примат у настави и да ли ће унапређење друштва пратити и унапређење садржаја који се учи у школама?

Знамо да се све више прича о вештачкој интелигенцији и роботима који не могу заменити наставника у сваком смислу али могу, наравно, бити од значаја за рад у школи као помоћна средства и ученицима и наставницима. Тако и видим будућност у учионици. Такође, сматрам да су потребне корените промене у школском систему, почев од школских програма, закона и правилника јер научно-технолошке промене довешће до потребе за сталним стицањем нових вештина и компетенција, стога је важно да сваки појединац, без обзира на узраст или професионални статус, има могућност овладавања новим, разноврсним и корисним вештинама. Вештине као што су: решавање проблема, предузетништво, критичко мишљење, учење како се учи - су кључне за побољшање квалитета живота како појединца, тако и друштва у целини. Потребне модерног, динамичног друштва, учврстиле су концепт доживотног образовања као и учења у различитим животним контекстима, што доводи до промена у педагошким приступима и стратегији учења.

И за крај, шта мислите о нашем колективу и нашим ученицима? Хвала Вам на разговору.

Сматрам да је наш колектив једна функционална породица. Одликује је: организациона чврстина, јединство, висок радни елан, високи резултати рада, међусобно уважавање и поштовање, осећање припадности колективу, слобода да се свако изрази, конструктиван приступ проблемима, демократска и радно подстицајна атмосфера. Наши су чланови колектива стручни и одговорни људи што је од пресудног значаја у односу на професију и посвећеност деци. Што се тиче ученика наше школе, морам рећи да су то све добра деца, чланови наше породице, младе личности које тек треба да се формирају у зреле људе.

Милош Калиманчевић, IV, Бољковци

Разговори са осмацима

Коју средњу школу планирате да упишете и зашто сте се определили баш за њу?

Марко Васовић: Уписаћу Техничку школу у Горњем Милановцу – смер Електричар рачунара. Волим да радим са рачунарима и мислим да се разумем у њихов рад.

Сара Дрињаковић: Још увек нисам сигурна шта бих желела да упишем. Хтела сам да учим за полицајца, међутим, због свих ових ствари које су се издешавале у последње време, не верујем да ћу конкурисати.

Богдан Јовановић: Уписаћу Техничку школу, још увек нисам сигуран који смер.

Милица Крстовић: Волела бих да упишем Економску школу јер ми се та школа чини тренутно као најбољи избор.

Лука Ковачевић: Уписао бих Техничку школу, смер Техничар мехатронике. То је једино што ми се допада од понуђеног избора.

Ивана Маркељић: Двоумим се између Техничке школе и смера Техничар штампе и Економске школе и смера Кувар.

Лука Драшкић: Желим да упишем Техничку школу "Јован Жујовић" у Горњем Милановцу и то смер Оператор машинске обраде јер се на том смеру баве обрадом метала што ми је јако занимљиво.

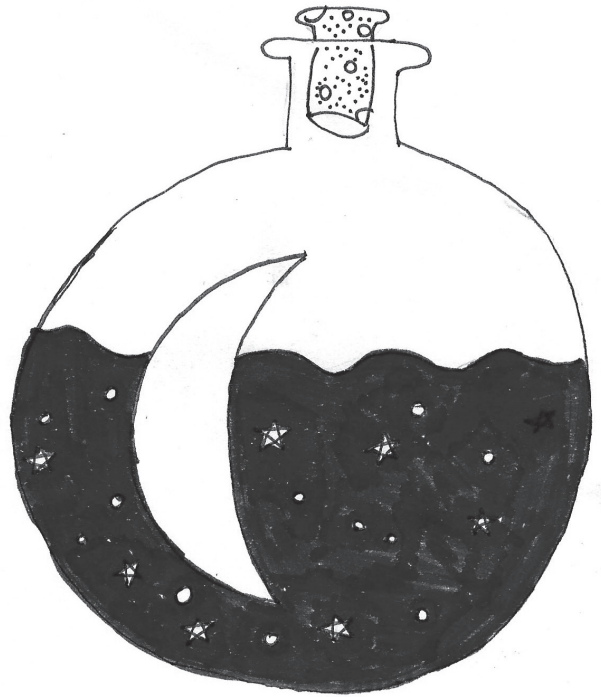
Тијана П. Петровић: Мој избор је Економска школа у Горњем Милановцу јер су ми сви другари у тој школи и то би ми доста олакшало и школовање и живот у Горњем Милановцу.

Иван Марковић: Желео бих да упишем Пољопривредну школу, смер Техничар пољопривредних машина јер планирам да се вратим на село.

Татјана Савчић: Желим да упишем Медицинску школу зато што имам жељу да помажем људима. Интересује ме здравље и медицинска терминологија. Такође, инспирисана сам радом једног доктора.

Наталија Ђорђевић: Желела бих да упишем Гимназију у Горњем Милановцу зато што ми је њихов начин рада и програм занимљив, предмети су интересантни, а како желим и знам који бих факултет уписала, у Гимназији ћу имати већину предмета који су ми потребни за факултет, па би ми Гимназија била добар показатељ да ли сам спремна за факултет или не.

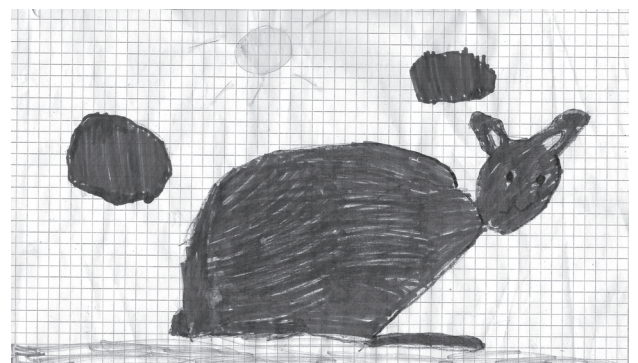
Лазар Вујичић: Планирам да упишем Пољопривредну школу у Пожеги. Волим да радим са животињама и пољопривредним машинама.

Дуња Обрадовић, V, Таково

Лена Алемпијевић, V, Горњи Бањани

Ђурђа Еровић, III, Горњи Бањани

Географске везе

Борач

Борач за мене има посебну симболику. Моја мајка, њени родитељи и цела породица потиче из Борача.

Борач је сеоско насеље у околини Кнића, а припада крагујевачкој општини.

Знаменитости

У Борачу се налази црква из 14. века, остаци средњовековног Борачког града и гробље из 17. века. Храм Светог Архангела Гаврила се налази испод Борачког крша. Пут поред цркве води до планинског дома од ког се може попети на врх крша, на коме су остаци града.

У селу је очуван велики број старих традиционалних кућа, а у неким од њих можете добити и смештај пошто се Борчани баве сеоским туризмом.

Занимљивости

У селу је снимана серија „Мој рођак са села“ и „Немањићи – рађање краљевине“. Такође, на старом гробљу су снимљени кадрови из серије „Црна свадба“.

Традиционално се одржавају разни скупови у варошици као што су Гулашијада (која је и те како посећена), Хајке на лисицу, где долазе ловци из целе Србије, разне бицикличке трке које стартују из Борача...

Када сам била мала деда ми је испричао легенду о Борачком кршу која ми је остала у сећању. Легенда каже да је једна девојка пошла у шетњу по шуми али се изгубила и никада се није вратила кући. Мајка је од бола због ћерке клела шуму речима „дабогда се окаменила“. Од тог момента шума постаје камен, тј. Борачки крш.

Софија Дрињаковић, VII, Таково

Тамара Петровић, VI, Горњи Бањани

Казань

Казань је град у Русији, уједно и главни град Татарстана. Налази се на истоку европског дела Руске Федерације на ушћу реке Казањке у реку Волга. Центар је ислама у Русији.

Извор имена

Једна територија је добила име по посуди за кување, казану, а друга територија је добила име по локалној географији јер град стоји у малој котлини у облику слова U и сличан је казањском пању. Постоји и романтична верзија по којој је град добио име из приче о татарској принцези Сјујумбике. У тој причи она је бацила златни казан у реку на месту где се данас налази град.

Историја

Казань су основали Волшки Бугари негде у периоду од 11. до 13. века. Званично се за годину оснивања узима 2005. Градска тврђава (Кремљ) потиче из 11. века. Град је био основан као гранична тврђава Волшке Бугарске, а касније је постао центар моћног татарског Казањског каната од 1438. године и први неруски град који је цар Иван Грозни 1552. год. припојио руском царству.

Иван Грозни је уништио град и масакрирао добар део становништва, а казањског кана насилно спровео у хришћанство.

После пожара 1579. год. испод града је, по легенди, откривена чудотворна икона Богородица Казањска. Петар Велики је овде основао бродоградилште Каспијске флоте у 18. веку.

Град је уништен 1174. год. током побуне козачког тамана Јемељана Пугочова. Царица Катарина Велика наредила је поновну изградњу града и дозволила градњу џамија. У 19. веку град је постао индустријски центар средњег тока Волге.

Универзитет у Казању је један од најстаријих и најзначајнијих универзитета на коме су својевремено студирали Лењин и Толстој.

Историјска градска тврђава је 2000. год. ушла на листу Светске баштине УНЕСКО-а. Током ископавања Кремља пронађен је чешки новчић који датира из 10. века са ликом св. Воцлава што говори да је Казань дуже време трговински центар.

Софија Дрињаковић, VII, Таково

Анегдоте о математичарима

Грчки филозоф **Талес** (625 – 547. п. н. е) између осталог, предвидео је помрачење Сунца које се догодило 584. године пре нове ере, измерио је висину пирамида помоћу дужине њихове сенке, а доказао је и неколико геометријских теорема, а једна се и данас назива по њему. Једном приликом је гледајући више у звездано небо него куда је ходао, прича се, упао у јаму. На његове позиве за помоћ одговорила је једна старица која се ту затекла и тада га саветовала: „Ти не видиш ни куда ходаш, а хоћеш да сазнаш шта се на небу дешава!“

Исак Њутн (1643-1727) познати енглески физичар, математичар и астроном, познат је по анегдоти да му је пад јабуке на главу дао идеју за теорију гравитације, али не само по њој. Као одговор на питање како је, иако на почетку лош ђак, успео да се поправи у школи, Њутн је одговорио: „У почетку сам био један од најгорих у разреду. Али када ме је један од ученика издеветао, мислећи да као најбољи ђак на то има право, одлучио сам да му се осветим и – прионуо сам на књигу и убрзо постао први ђак у одељењу“. Њутн је због свог доприноса науци и постављања закона опште гравитације и основних закона механике, добио јединицу за јачину силе (N). Творац је и диференцијалног и интегралног рачуна.

Француски астроном, физичар и математичар **Пјер-Симон Лаплас** (1749 – 1827) је често у својим радовима користио фразу „као што је очигледно“. Једном приликом преводилац његових дела је констатовао како су му кад год је наишао на Лапласово „као што је очигледно“, били потребни сати мукотрпног рада да би схватио о чему се ту ради. Употребу ове фразе разјаснио је једном приликом, Лапласов помоћник. Док је велики научник припремао за штампу своје чувено дело „Небеска механика“, Лаплас ни сам често није могао да схвати на који начин је некада долазио до добијеног решења. А када би долазио до задовољавајућег закључка, радосно би уметао своју фразу. Лаплас се приликом избора у Француској академији наука показао као велики дипломата. Сви су били заинтересовани да сазнају за кога ће се од два кандидата на тајном гласању одлучити. Он је узео два гласачка листића испунио их, ставио у свој шешир, и пред свима извукао један и ставио у гласачку кутију. Један од његових суседа је касније прокоментарисао како је видео да је на оба листића написао исто име – име особе коју је подржавао.

Француски математичар, физичар и филозоф **Блез Паскал** (1623 – 1662) имао је оца са чудним погледом на образовање. Одлучио је да сам подучава сина, а није му дао да учи математику све до 15. године. Сва литература из математике била је склоњена из њихове куће. Тек када је био сигуран у огроман синовљев таленат, дозволио му је да стиче математичко образовање. Касније је Паскал конструисао машину која је вршила четири основне математичке операције, изумео је хидрауличну пресу, а у његову част је јединица за притисак названа паскал (Pa). Паскал је добро познавао особине течности и гасова

и волео је да експериментише пред публиком. Једном је напунио водом буре од 300 литара. Затворио га је и на поклопцу направио отвор величине 1 cm². Кроз тај отвор провукао је цев дугачку више од 10 метара. Када је цев напунио водом, буре се распало услед великог притиска. Гаус је рано показао своју математичку даровитост. Позната је анегдота која каже да је једном приликом Гаусов учитељ задао да се саберу сви бројеви од 1 до 100, вероватно да би „запослио ученике“. На његово велико изненађење, Гаус (који је тада имао 7 година) одмах је донео свој резултат: 5050. Ево како је млади математичар то решио: Посматрајући низ 1,2,3,4,...,97,98,99,100, чије је чланове требало сабрати, уочио је извесну законитост: када спари 1 и 100, 2 и 99, 3 и 98, и тако даље, увек добије збир 101. Таквих парова има тачно 50. Отуда је тражени збир једнак $50 \cdot 101 = 5050$. Овај поступак назван је „Гаусов поступак“.

Грчки математичар **Диофант** који је живео у III веку, творац је једначина са више непознатих величина и много решења.

– Каква је корист од ових једначина? – чудили су се његови савременици!
– Огромни, објашњавао је Диофант, али ако се вешто подесе вредности.

Једном приликом је неки познаник дошао код Диофанта да му врати дуг. Али, уместо двадесет сребрњака, колико је био дужан, пружио му је само два.

– А где су осталих осамнаест, Филеасе? – згрануто ће Диофант.
– Па, мудри Диофанте – осмехну се Филеас невино – подеси коефицијенте, како ти то већ умеш, и све ће бити у реду.
– Наравно! – рече Диофант и тресну Филеаса песницом у браду.
– Зашто си ме ударио? - промуца Филеас кад је дошао свести.
– Тако ми Зевса, нисам те ударио, само сам покушао да подесим вредности! Надам се да ћеш уз помоћ оваквих коефицијената брже намирити остатак дуга!

У Немачкој постоји изрека: „Добар рачун потиче од Адама!“ При том се не мисли на првог човека, мужа прамајке Еве, већ на **Адама Ризеа**, математичара из Бамберга у Немачкој који је живео у XVI веку.

Неки познаник који је желео да се са њим нашали, задао му је „проблем“ који се обично даје деци у основној школи.

– Професоре, колико износи збир од 20 килограма јабука и 25 метара штофа?
– Под обичним условима овај проблем је нерешив, но у нарочитим околностима ипак му се може доскочити! – одговорио је Ризе.

– Како?!

– Од 20 килограма јабука и 25 метара штофа добићете 10 тепсија јабука у шлафроку и још ће вам преостати 5 метара штофа.

Испитивао једном **Давид Хилберт**, чувени математичар с краја XIX и прве половине XX века неког студента из геометријске логике. Студент је засукао рукаве и бадио се на писање свих могућих формула и симбола све док није ишарао читаву таблу.

– Колега, да ли бисте све ово могли да ми представите помоћу цртежа? – замоли га Хилберт.

Кандидат, осокољен професоровом љубазношћу, климну главом и почне да црта. Али, и цртеж је испао некако запетљан, а главна конструкција нашла се изван табле. Како је зид био премазан тамном масном бојом, професор му рече да слободно настави. Мало-помало, цртајући из све снаге, студент наиђе на непремостиву препреку – бела врата на којима линије белом кредом нису могле да се виде. Збуњен, он погледа у професора. Овај му приђе, отвори врата и пружајући му индекс рече:

– Изврсно, колега! Сами сте пронашли најбољи пут. Дођите ми поново у следећем испитном року!

Да математичари умеју да се нашале и на сопствени рачун, сведочи ова истинита анегдота коју је свом пријатељу професору Јеленку Михајловићу испричао наш познати математичар **Михајло Петровић** чувенији као **Мика Алас**.

– Пре неки дан састадох се ја са доктором Владимиром Варићаком из Хрватске, ти га, Јеленко, знаш, и слатко се изразговарасмо, али, нити је он разумео мене, нити ја њега!

Професор Јеленко Михајловић се поглади по бради па упита:

– Побогу, Мико, на којим сте то језицима разговарали?

– Па на нашем, на ком би другом?

– Откуда се онда нисте разумели?

– Лепо! Ја сам му причао о мојим функцијама – математичкој феноменологији, а он, човек, клима главом, но ја добро видим да му није јасно.

– А после, када је он теби стао да прича?

– Ништа боље! Развезао човек о неееуклидској геометрији, о општој и специјалној теорији релативности, а ја само повлађујем. Али, да ме убијеш ако појма имам шта ми је испричао!

– Е, мој Мико! – хукну Јеленко – Ова твоја згода боље објашњава колика је провалија математика, него да си о томе написао монографију!

Тијана П. Петровић, VIII, Горњи Бањани

Ах, та математика!

Научници су одавно истакли да је у свету и животима појединца све математике и да се на све могу применити закони ове науке. Представљамо вам неке занимљиве математичке чињенице.

1. Уколико имате пицу полупречника Z и дебљине A , њена запремина је: $\pi \cdot Z \cdot A$.

2. Судећи по „рођенданском парадоксу“, ако неку групу људи чине 23 особе, 50% је вероватноћа да су две особе рођене истог дана.

3. У 1900. години сво светско знање математике могло је да стане у око 80 књига, док би за исти подухват данас било потребно више од 100 000 књига.

4. Древни Вавилонци су користили математику чија је основа била број 60, уместо броја 10. Зато данас имамо 60 секунди у једном минути и 360 степени у кругу.

5. Исак Њутн је открио бесконачни рачун за скоро исту количину времена колико је данашњем просечном ученику потребно да га научите.

6. Према тврдњи математичара, постоји тачно 177 147 начина да се веже кравата.

7. 2 520 је најмањи број који се може поделити свим бројевима од 1 до 10 без остатка.

8. Студенти који жваћу жваку имају боље резултате на тестовима из математике од оних који то не раде.

Шта су о математици писали и говорили највећи књижевници, филозофи, научници и други велики умови човечанства

1. Човек је као разломак, чији је бројилац оно што он јесте, а именилац оно што мисли о себи. Што је именилац већи, разломак је мањи. - Лав Толстој, руски писац

2. Нема истине у оним наукама у којима се математика не примењује. - Леонардо да Винчи, италијански вајар и сликар.

3. Штета што нисам боље знао математику. - Алберт Ајнштајн, немачки физичар

4. Надахнуће је потребно у поезији као и у геометрији. - Александар Пушкин, руски књижевник

5. Постоје три врсте лажи: лаж, бесрамна лажи и статистика. - Бенџамин Дизраели, премијер Велике Британије.

6. При обучавању деце неопходно је тежити томе да се код њих постепено сједињује са умењем. Изгледа да је од свих наука једино математика способна да у потпуности задовољи овај захтев. - Имануел Кант, немачки филозоф

Да се зна: Прва приватна школа у западној Србији налазила се у Горњем Милановцу

Најпознатији ђак био је Јеврем Обреновић, а школа је формирана под патронатом богатог трговца Николе Милићевића Луњевице 1807. године.

У далекој прошлости наш народ је проналасио начине да стекне основна знања. Слова и географију учио је у манастирима, али у горњомилановачком селу Луњевица, под патронатом богатог трговца Николе Милићевића Луњевице, 1807. године формирана је прва приватна школа у западној Србији.

- Његово богатство тада се процењивало на шездесет хиљада дуката. У свом селу имао је неколико кућа и свака је имала своју намену. У једној каменој направио је учионицу и писарницу и ту су се основном образовању учила његова и деца виђенијих Срба. Учитељи су долазили из околних села, а један чак и из Осиека. Све их је поштено плаћао, а школовање је трајало неколико година. Најпознатији ђак свакако је био Јеврем Обреновић, рођени Милошев брат - рекао је Александар Марушић, директор Музеја рудничко-таковског краја.

Кроз клупе је прошло на десетине сеоских ђака, али школа је после Другог српског устанка престала да постоји. Међутим, дрвена кућа остала је да сећа на давна времена кад се српска историја започињала управо из таквих грађевина. Данас је она одолела зубу времена, а од Народне банке Србије купио ју је мајор Пантелија Мијатовић Солунац и сада ту живе његови потомци.

- Ова кућа је знаменито културно- историјско добро и нема говора да ће се икад срушити. Колико нам финасије дозвољавају ми ћемо је реконструисати, али на начин да она и даље остане аутентична и да сећа на прошла времена. Наоружани знањем из литературе овде често долазе и туристи, али су прву приватну школу која је направљена у овом делу Србије посетили и високи државни званичници, као и неколико амбасадора - рекао је Милован Петковић, зет породице Мијатовић.

Поред тога што је овде била приватна школа, ово горњомилановачко село, управо захваљујући Николи Луњевици било је једно од најразвијенијих у то доба. Као један од најбогатијих Срба у то време, Никола је на свом конаку често примао и богате Турке и са њима сарађивао, зато не изненађује оно што су мештани током времена проналасили на својим имањима.

- Док сам правио кућу, пронашао сам остатке турског купатила, што значи да су се овде окупљали и проводили време Срби и Турци заједно. А колико је Никола Луњевица био способан говори и то да је до својих кућа довео воду са оближњег брда и поставио глинене цеви које се и дан- данас налазе у земљи - рекао је мештанин Илија Матијевић.

Кућу Николе Луњевице у истоименом селу често је посећивала и његова унука, краљица Драга Обреновић, и ту проводила време са својом породицом. Ту је својевремено постојала и плантажа кестена јер је на плодној земљи код Бистрог потока, како кажу историчари, успевало све што би било посађено.

Приредио Дејан Радовановић

Зашто се каже... Млатити празну сламу

Израз празна слама, који је иначе плеонастичан (јер слама је већ сама по себи празна), означава у српском језику нешто безвредно, отрцано, нешто што се одбацује. Јасно је и зашто је то тако. Након вршидбе жита, кад се издвоји корисно хлебно зрно (пшенице или ражи), остају само празни класови и сасушене жуте стабљике које, тако рећи, не служе ничему, осим као простирка за стоку. Некада је, додуше, слама служила и за покривање кућа, али су та времена давно прошла. Отуда празна слама и значи нешто безвредно или глупо, отрцано и сл. Не каже се случајно за незналицу или глупака да има сламу у глави. И то је, наравно, јасно и логично. Али зашто се каже млатити празну сламу? О каквом је „млаћењу“ ту реч?

Одговор на то питање крије се у давно минулим временима, кад се жито није врхло као данас: помоћу посебних машина – вршалица, или, у новије време, комбајна, који и жању и врху и веју жито, а уз то и слажу и повезују празну сламу. У стара времена жито се врхло на два начина – помоћу коња и млаћењем. Вршидба помоћу коња изгледала је овако: После жетве снопови би се свозили на гумно (место где се врше) и полагали око једног стуба или стожера. Затим би за стожер везали једног или два коња и терали их укруг по житу тако да би својим копитама крунили класе и одвајали зрно од стабљика. Потом су подизали сламу, а жито би превејавали на ветру да се ослободи чахурица и осја. Тако би се добијало чисто зрно. Они који нису имали коња, својим су рукама млатили пожњевено жито и тако одвајали зрневље од класја. То су обично чинили служећи се једноставном справом која се звала млатило, млатка, млатац или млатач.

Тако се, ето, некад млатило жито. Тај посао је имао свој пуни смисао и сврху, јер се на тај начин добијало чисто зрно. Али млатити по празном, већ овршеном снопљу, од којег је остала само слама без зрневља, нема стварно никаквог смисла. То је узалудан посао, посао без сврхе. По томе је онда и настао устаљени израз млатити празну сламу, који значи: „бавити се нечим бескорисним“, „узалуд се трудити“, „радити ја-лов посао“, а онда и „говорити упразно, без смисла и сврхе“, „трућати којешта“.

Извор: Милан Шипка, „Зашто се каже“
Приредио Дејан Радовановић

Најефикаснији образовни системи у свету у поређењу са нашим

“Образовање је најмоћније оружје које можете искористити да промените свет”, речи су чувеног револуционара и некадашњег председника Јужноафричке Републике, Нелсона Манделе.

Иако се модели у свету разликују постоји јасно видљива корелација између квалитета образовног система земље и њене развијености, пре свега економске. Уопштено говорећи, развијене земље својим грађанима нуде квалитетније образовање. То само говори да је образовање очигледно један од најзначајнијих чинилаца у развоју сваке земље. Чинилац који треба да учини младе самосталнима и да подигне степен напретка једне земље.

Образовни систем у Србији

Основно образовање у Србији је обавезно и траје 8 разреда. За разлику од њега, средње није обавезно, али би према последњим најавама до 2030. године требало да буде. Након завршеног осмог разреда полаже се мала матура и уписује гимназија или нека од средњих стручних школа.

Што се тиче наставног програма који се изучава у школама, за њега је одговоран Завод за унапређење образовања и васпитања (ЗУОВ). Последње деценије реформе у овој области су честе, са више или мање успеха. Честа је појава реформисања наставних планова и програма, али и промена организовања завршних испита.

Осим планова и програма, ЗУОВ издаје и каталог уџбеника у наставне сврхе који одобрава ресорно министарство. Из године у годину све је више издавача, па тако осим државних у понуди се могу наћи и уџбеници других издавачких кућа.

Што се тише високошколског образовања, оно има делимичну аутономију а за сада држава финансира само једна број студената док други део иде на самофинансирање.

Финска – један од најиновативнијих образовних система

Фински образовни систем се сматра једним од најуспешнијих и најиновативнијих у свету. Посебно се пуно пажње посвећује најранијем образовању. Финци сматрају да је то период који одређује дете и самим тим је најбитнији у целом процесу. Њихово предшколско образовање се фокусира на игру, истраживање и социјалне вештине. Оно је у овој скандинавској земљи добровољно и бесплатно, али га јако велики проценат деце похађа.

Основно образовање у Финској траје девет година и обавезно је за сву децу. Оно што је карактеристично је да не постоје пријемни испити за средњу школу. Све до 16. године не постоје национални стандардизовани тестови. Систем се фокусира на индивидуализацију наставе и подршке ученицима према њиховим потребама. То значи да они још од првих разреда основне школе напредују у складу са својим могућностима и ритмом, као и интересовањима која покажу.

Наставници имају аутономију у планирању и извођењу наставе. Њихова улога је више усмерена на вођење ученика, мотивисање, пружање подршке и наравно процењивање индивидуалног напретка. Много тога у основном образовању Финске се заснива на учењу сличном ономе за које се докторка и педагог Марија Монтесори борила. Стално стручно усавршавање наставника је обавезно, баш као што је то случај и у Србији.

Канада – изузетно флексибилан образовни систем

Специфичност канадског образовног система је децентрализација. Федерална влада има улогу у постављању општих закона и смерница, а провинције управљају плановима и њиховом имплементирању на својој територији. Канада је позната по веома високом квалитету наставе. Наставници пролазе кроз ригорозне обуке у циљу професионалног развоја како би се обезбедило да настава на свим нивоима буде максимално квалитетна. Обавезно школовање је од вртића, у неким провинцијама још од 5. године, и траје до навршене 16. односно 18. године, зависно од тога у којој држави Канаде се дете школује. Основна школа траје као и код нас 8 разреда а средња 4. Треба истаћи да су у Канади, као уосталом и у великом броју других развијених земаља сви уџбеници бесплатни, за разлику од Србије.

Након основног, постоји нека врста двогодишњег образовања које такође финансира држава, а након чега се стиче диплома попут наше некадашње више школе. Ко жели даље да се школује уписује колеџ или факултет.

Систем је познат по томе што је изузетно флексибилан, почев од тога да дете наставу може да слуша на једном од два службена језика, енглеском или француском. Од раних разреда ученици могу да бирају предмете које ће слушати. То значи да се деца усмеравају на оно што воле и на тај начин се од најранијег доба подстиче њихова креативност. Систем се не фокусира на просту репродукцију већ на развој критичког мишљења које

Немачка – децентрализован систем и дуално образовање

Немачка је позната по сјајним инжењерима које је изнедрио децентрализован и дуални систем образовања. Међутим, свега тога не би било да нема јак систем основног образовања. У овој земљи обавезно школовање траје 9 година. Предшколско није обавезно али га највећи број деце похађа. Основно траје свега 4 или 6 година (у Берлину и неким другим федералним јединицама).

Треба истаћи да није могуће школовање од куће као што је то случај у неким земљама Европе попут Холандије. Основно образовање има за циљ да направи темељ за надоградњу знања и вештина ученика. Посебан акценат се ставља на језик, математику и природне науке. Наравно, нису запостављене ни друштвене науке и уметност.

Након завршеног основног образовања наставник даје сугестије родитељима који одлучују коју врсту школе ће дете похађати. Постоје три врсте школе, од којих је најнижа Hauptschule – нешто попут ниже средње школе. Она је првенствено практично оријентисана, траје од 5. до 9. разреда и обично се на крају полаже завршни испит. Друга је Realschule, средња школа вишег степена која траје од 5. до 10. разреда и обавезно има завршни испит (попут наше мале матуре).

Трећа опција је Gymnasium – исто као и наша гимназија. Траје од 5. до 12. разреда и завршава се полагањем матурског испита. После ње ученици имају проhodност на факултете.

Посебна карактеристика немачког система је дуално образовање. Са истим моделом у сарадњи са ГИЗ-ом се пре седам-осам година почело и у нашој земљи. Овај систем комбинује теоријско знање које ученици стичу у школама и практичне вештине и радно искуство које стичу у компанијама.

Сингапур – увек у врху на ПИСА тестирању

Сингапур је држава која најбоље показује вредност системског улагања у образовање. У готово свим категоријама ПИСА тестирања се налази у самом врху. Свега пар година након осамостаљења уведе билингвални систем наставе са енглеским и матерњим језиком као обавезним.

Почетком новог миленијума Сингапур је ушао у нову фазу и реформу школства под називом "Thinking School, Learning Nation". Уместо класичног усвајања знања, развијају се вештине креативног и критичког мишљења, као и мотивација за целоживотно учење, својствено азијским културама. Наставни планови и програми се све више упрошћавају и скраћују како би се оставило простора за истраживачке активности и тимски рад на решавању пројектних задатака.

Основно образовање у Сингапуру је обавезно и траје 6 година. Након тога, полаже се тест којим се показује да су ученици стекли одређена знања и вештине и они се усмеравају на неку од средњих школа која им по процени наставника највише одговара. По завршетку

Италија – Тринаест година образовања и обавезна промена школе

Тринаест година школовања, две промене школе, нема матурске вечери. После пет разреда основне школе италијанска деца крећу у средњу школу. То је нова школа са новим наставницима и предметима, почев од првог разреда. Чак и у малом граду, шансе да поново одете у разред са дечаком из суседства су веома мале. По мишљењу италијанских наставника и родитеља, овакав систем од малих ногу учи децу да се прилагоде новим животним околностима и да се не плаше промена. После тога долази Лицео или гимназија, али све више средње школе су специјализоване, па ученик са 14 година мора добро да размисли у коју школу да упише. Неки сматрају да је још рано за одлуку, али држава мисли другачије.

Чињеница је да је наш образовни систем далеко од оних најразвијенијих, али и да је исто тако далеко од лошег. Места за напредак има на претек, али је потребно да сви заједно, почев од државе кренемо у његову озбиљну реформу.

Француска – систем оцене од један до двадесет

У Француској је усвојен систем оцењивања са бројевима од један до двадесет. Дизајниран је да боље и прецизније одражава ниво знања. Родитељи добијају извештај поштом на крају сваког семестра. У извештају се оцене из свих предмета, од један до двадесет, заокружују као цео број или се приказују као децимала, на пример 14,75. Извештај садржи и оцене из претходних полугодишта како би се видела динамика и за сваки предмет се може видети просечна оцена часа како би се учинак детета упоредио са осталима.

Јапан – почетак године у априлу

Школска година у Јапану почиње у априлу. Јапанци верују да је најбоље време за почетак нове фазе у животу. Образовање се састоји од три фазе: основног, средњег и вишег. Основна школа траје шест година, средња и средња школа по три године. Дакле, 12 часова, али само девет је обавезно. Цела академска година подељена је на три семестра: први траје од априла до јула, други од септембра до децембра, а последњи од јануара до краја марта. Деца распуст проводе припремајући се за испите и писање радова. Испити почињу у седмом разреду, одржавају се два или три пута годишње и један су од најозбиљнијих проблема у животу сваког Јапанца.

Кина – летњи распуст прошли месец

„Учимо док смо живи. И учићемо док не умремо.“ – Слоган кинеских средњошколаца није само фраза. У земљи са скоро милијарду и по људи, високо образовање је један од ретких, ако не и једини пут за оне који желе више.

Типична дневна рутина кинеског школарца је монструозна и у погледу санитарних стандарда и у смислу хуманости. Устају најкасније у 5 сати и одмах раде домаћи или уче. Настава траје од 8 до 16 часова, а допунска од 16 до 21

час. Летњи распуст почиње у августу и траје само месец дана и посвећен је самосталном учењу. Уобичајена летња слика у тржним центрима са добром климом: стотине људи који уопште нису заинтересовани за куповину, али су заузети уџбеницима и свескама. По правилу се ради о средњошколцима који се спремају за најважнији испит у свом животу – Гаоцао (пријамни испити на факултету).

Уједињено Краљевство – учење о правилима лепога понашања

Многе школе у Великој Британији, чак и јавне, су интернати. Наиме, ученици у њима не само да похађају наставу, већ и живе у њима. Дакле, све школе имају велики ограђени простор (заправо мали кампус), у коме се налазе образовне и стамбене зграде и спортски центар. Британска основна школа поклања велику пажњу заједници и образовању. Концепт образовања укључује не само учење, већ и вештине реторике, рад са текстом и информацијама, способност јавног говора, разумевање уметности, класичне и модерне. Одгајати енглеског центлмена или младе даме је привилегија најелитнијих школа, али се способност понашања у друштву прати и у државним школама.

САД – изборни предмети

Академске дисциплине у америчкој школи подељене су у неколико категорија. Хуманистичке науке, математика, егзактне науке, језик и књижевност итд. У свакој групи предмета потребно је прикупити одређени број бодова. Морате сакупити 10 поена из математике; можете положити две основне математике од по пет бодова у 9. и 10. разреду или можете положити напредну математику у 10. разреду и сакупити 30 бодова. Ако имате мање од десет бодова, не можете добити диплому средње школе. Дакле, не постоји систем који је уобичајен у Европи где постоји први, други, трећи или десети разред, сваки са својим наставним планом и програмом.

У САД је образовање веома индивидуално. После испита, наставник те тихо зове и показује оцену. И то је све. Извештај се шаље родитељима сваких шест месеци. У теорији, можете похађати школу дванаест година и без проблема сакрити своје академске резултате.

Приредио Дејан Радовановић

Ученичке мајсторије

Ученици из Горњих Бањана, Богдан Ерић (1. разред) и Гвозден Ерић (2. разред), своје слободно време код куће искористили су веома корисно и направили своју прву приколицу.

Ученица 3. разреда из Горњих Бањана, Дајана Стојковић, била је врло креативна у игри која се претворила у рукотворину и направила је тобоган за своје лутке.

Фото занимљивости

Језеро изнад океана није филмски сет, налази се на Данским Фарским острвима.

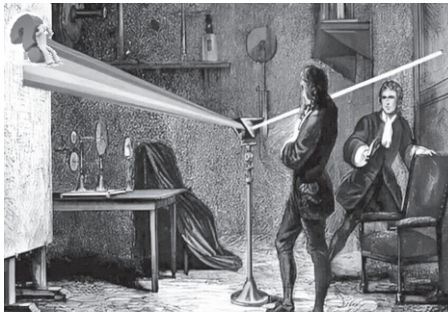
Танзанит је плаво-љубичасти драги камен који се налази на само једном месту на свету - на планини Килиманџаро у Танзанији. Они су далеко ређи од дијаманата или било ког другог драгог камена.

Пирати вероватно нису носили повезе на оку због недостатка ока; много је вероватније да су једно око држали спремним да виде у мраку, како би могли брзо да се прилагоде када силазе испод палубе.

Мачке могу да пију морску (слану) воду. За разлику од људи, они имају бубреге који могу да филтрирају со и користе садржај воде за хидратацију тела.

Кад је Исак Њутн 1665. године остао код куће да би избегао кугу, открио је Законе гравитације, оптике и измислио је прорачун.

Током Римског периода, со је била злата вредна, а војници су понекад плаћани сољу, па отуда енглеска реч за плату "Salary".

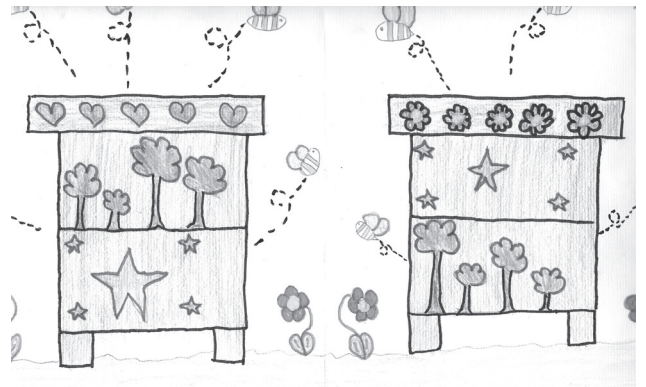
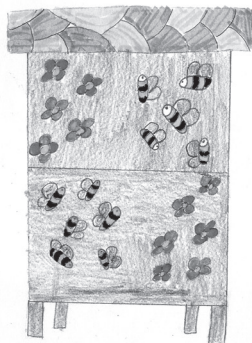
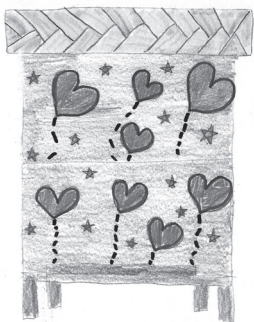
Природни гас нема мирис. Мирис који људи повезују са придоним гасом назива се меркапан и додаје се у гасовод како би људи могли да га открију пре него што дође до несреће.

Ово је метал Галијум који се топи на само 29.7°C. То значи да се овај метал може истопити у нашим рукама.

Мрави имају два стомака - један од њих служи за чување хране за сопствену потрошњу, а други за држање хране коју деле са другим мравима.

Моје село Теочин

Положај села

Теочин се налази на јужној подгорини Рајца, на пространој површи динарског правца. Атар Теочина је брдско-планинске природе и са свих страна је опкољен шумом, јер је село настало у крчевинама. Атар се налази на површи дугачке косе, која је целом дужином заравњена и широка. Сам терен се састоји од крчњака, на чијој површини се налази танак покривач црвенкасте глине, па на њему нема извора и водотокова. Теочин је повезан асфалтним путем са Горњим Милановцем преко Бершића и са Пожегом преко Прањана. Овај пут се поставља према северозападу до Брајића. Због овог пута кроз Теочин саобраћа аутобуска линија. У самом седишту села налази се четворогодишња школа, две продавнице, месна канцеларија и једна кафана. У Теочину мештани имају воћњаке шљиве „пожегаче“ од које праве шљивову ракију препеченицу. Међутим, главна пољопривредна агрокултура која је препородила село је гајење кромпира, која добро успева и има изузетан квалитет.

Воде

Извори су: Добра Вода, Велико Врело (врло снажно), Владаница (по неком Влађи), Матовића чесма, Бањиц, Дубовица, Бадањ и др.

На Доброј Води, Шибану, Дичини и Ђелијама има 12 воденица, а уз једну воденицу је и ваљарица.

Тип села

Село је веома раштркано; изузетак чини неколико кућа у „варошици“ на друму. У селу је 273 домаћинства. И поред тога што је село велико, оно има само једно гробље, на Умки.

Сеоска „обетина“ је Други дан Тројица, а сеоски вашар, звани Љешници, је у недељу по Госпојини.

Старине у селу

На брегу Клику сељани налазе старе алатке, рбине од црепуља и шљаку („шлакину“); шљаке има и на ливади Бријег више великог Врела.

Бранко Сарих је на Главици, вадећи коље, нашао гвоздени предмет у облику стреле.

Прича се да је на Шарчеву извору Марко појио свог Шарца и да је ту остао отисак Шарчевог копита. Мештани кажу да је у селу био дворца Орловића Павла, и то код Молитве и да је одатле кренуо на Косово са двадесет или осамдесет „сабаља“, од којих се нико није вратио.

Пространа равна у јужном делу сеоског атара зове се Мацариште; по казивању, то је било велико гробље са положеним већим и усађеним мањим плочама. По причању, само је на једној плочи био знак крста. Осим две плоче, преко којих прелази сеоски пут, све остале су разнешене.

На потесу Ђелијама, испод Умке према северу, на граници према Лозњу, била је, по предању, црква. Како кажу, њу су подигли Павловићи, први досељеници у ово село. Одатле је премештена на Дринчића Косу, а после у Брезну. Неки кажу да су Турци запалили ту цркву док други веле да је црква за једну ноћ премештена у Брезну кад се Милић одметнуо у хајдуке.

По предању, око Великог Врела било је имање „Рудничког Бика“. Кажу да је он нагло умро у селу и да су му онда сељаци убили оца.

На Брезју, близу Недића кућа, били су неки усправни споменици.

Раскршће друмова зове се Микова поткивачница; ту је био поткивач Мико који је дошао из Ниша.

Постанак села и најзначајнији мештани

Теочин припада расељеним средњовековним насељима. Први пут се помиње у турским дефтерима 1525. године као село Телчино. Садашње насеље формирано је крајем 18. и почетком 19. века досељавањем становништва из Херцеговине, Старог Влаха и околине Ужица. Према предању, на месту званом Ђелије постојала је црква брвнара која је за једну ноћ премештена у Брезну. У Теочину је рођен војвода Милић Дринчић, један од предводника Првог и Другог српског устанка. Из Теочина је родом и чувени мајстор каменорезац Јосиф Симић Теочинац.

У ратовима у периоду од 1912. до 1918. године село је дало 185 ратника. Погинуло их је 135, а 50 је преживело. У селу је 1936. још живео стари Јеремија Недић за кога је речено да је био побратим чехословачког председника Томаша Масарика и који је посетио његов дом. У околини се копао магнезит.

Стари надгробни споменици у Теочину

Обухватају групу релативно добро очуваних надгробника на сеоском гробљу, четири крајпуташа и неколико усањених надгробника.

Теочински споменици одликују се великим варијететом форми и чине драгоцен извор за проучавање генезе становништва овог подсубоворског села.

Ручно сечени и клесани споменици из 19. и првих деценија 20. века уклапају се у опште стилске и техничке одлике и сведоче о развоју каменорезачког заната у овом делу Србије. Својом величином и изузетном обрадом неколико надгробних споменика сведоче о економској моћи појединих теочинских фамилија, а још више мајсторству таковских каменорезаца – на првом месту Јосифа Симића Теочинца, Уроша Марковића и Доброслава Стевановића.

У Теочину постоји више споменика крајпуташа:

Крајпуташ Ковачевићу у Теочину налази се у центру варошице, крај пута за Равну Гору. Посвећен је извесном Ковачевићу, припаднику „стајаће” Војске Краљевине Србије који је изгубио живот у српско-бугарском рату у бици на Сливници 1885. године. Могуће је да се ради о Роману, сину Јеврема Ковачевића или Светиславу, сину Косте Ковачевића.

Крајпуташи испод записа у Теочину налазе се испод стабла трешње – записа, на раскрсници пута Теочин – Горњи Бањани – Брајићи. Посвећени су борцима страдалим у ослободилачким ратовима Србије – Светозару Весковићу, учеснику српско-турског рата који је погинуо у борбама за Прокупље 1878. године и непознатом војнику – учеснику Другог балканског рата који је рањен 1913. године у борби са Бугарима.

Крајпуташ поднареднику Крсти Брковићу у Теочину налази се крај пута за Равну Гору. Посвећен је поднареднику Војске Краљевине Србије Крсти Брковићу из

Теочина који је изгубио живот 1885. године борећи се у српско-бугарском рату.

Војвода Милан Дринчић

Милић Дринчић (Теочин, Рудничка нахија, око 1775 — Дубље, 14/26. јул 1815) је био устанички војвода. У почетку Првог српског устанка 1804. године учествовао је са Миланом Обреновићем у нападу на руднички град и убрзо постаје буљубаша. Истакао се у бојевима код Чачка 1805. и Ужица 1807. У то време, Рудничка нахија имала је четири кнежине: Брусничку, Мораву, Качер и Црну Гору - на чијем је челу био Милић Дринчић. Заповедних свих поменутих кнежина био је војвода Милан Обреновић. Године 1811. је постао војвода црногорске кнежине (крај око Такова), а 1813. није избегао него се предао Турцима, али је стално био на опрезу и 1814. се одметнуо у гору. Почетком 1815. учествовао је у припремама за нови устанак и присуствовао договорима и у Рудовцима и у Вреоцима, састанку у Такову. Чим је избио Други српски устанак, Дринчић је са својом људима успешно сузбијао Турке и много допринео победи устаника у одсудним бојевима на Љубићу и Дубљу, где је и погинуо.

Народни музеј Чачак - Војвода Милић Дринчић, рад Јосипа Ухлика

Према књизи Миленка Филиповића „Таково“, www.poreklo.rs
Приредио Дејан Радовановић

Литерарни радови ученика

Замишљај Јелену, жену Ива Андрића

Замишљај Јелену, жену Андрића. Замишљај је како пролази као сенка. Прође поред мене брзо, једва је угледах. Само пројури.

Следећег дана седео сам и гледао телевизију. Зачух не-какав звук, тик-тик-тик... Помислих да је то она. Видех сенку како прође брзо као муња. Није ни застала.

Није је било пар дана. Запитао сам се шта ли је са њом... Одједном, појави се сенка на прозору. Помислих да ми се привиђа. Протрљах очи, оно ње нема.

Размишљао сам о њој и питао сам се где ли је. И опет исто: ње није било. Замишљао сам Јелену плаве косе у дугој ха-љини.

Једног тмурног дана почело је да грми и да пада киша. Одједном се појави на прозору. Била је тако лепа! Устадох са кревета и приђох прозору. Гледао сам је пола минута и само је нестале. Зачудих се што оде, можда зато што сам ћутао, размишљао... Био сам збуњен.

На крају није је било два месеца. Једног лепог пролећног дана седео сам на тераси и читао новине. Зажелех да попијем гугаљ кафе. Спустих новине и угледах је! Трајало је пар секунди, а онда балон пукну и ње нестале.

Била је лепа Андрићева Јелена.

Марко Васовић, VIII, Горњи Бањани

Желим да пропутујем свет

Када бих могла да бирам где ћу путовати, обилазити разне туристичке атракције, то би били Египат, Париз и Кападокија.

Египат се налази у северноисточној Африци и у мањем делу Азије. Главни град је Каиро. Египат је познат по бројним пирамидама. Најпознатије и највеће пирамиде налазе се у Гизи. Једна од њих је Кеопсова пирамида. Поред обиласка пирамида волела бих да јашем камилу. Највећа река која протиче кроз Египат је Нил.

Друга држава коју бих посетила је Француска. Она се налази у Европи. Главни град Француске је Париз. Париз се налази на реци Сени. Обишла бих Ајфелову кулу по којој је Француска позната. Затим бих обишла и Тријумфалну капију и Музеј „Лувр“. У том музеју налази се портрет Мона Лизе коју је насликао Леонардо Да Винчи.

Трећа држава у коју бих волела да одем је Турска. Посетила бих Кападокију, град у Азији. За њега кажу да је прави рај на Земљи. Познат је као Земља шарених балона, по природним егзотичним облицима рељефа и подземним градовима. Лет великим шареним ваздушним балонима је постао заштитни знак регије.

Балони се пуштају рано у зору, пред излазак Сунца јер је тада најбоља јачина ветра. Они лете око стена Кападокије. Читав град мења боју како Сунце излази.

Надам се да ће ми се ukazати прилика да отпутујем ба-рем на једно од ових места зато што су јако лепе туристичке атракције.

Александра Весковић, V, Горњи Бањани

Желим да пропутујем свет

Одавно нисам нигде путовала, а тако бих желела да видим лепоте многих земаља. Волела бих да видим свет и иза српске границе.

Прво место које бих волела да посетим је Италија. О њој сам чула многе занимљивости. На часу историје научила сам да је њен главни град Рим. У Италији живи доста модних дизајнера, у њој је измишљен корнет за сладолед, наочаре, виола, писаћа машина, механички сат... Ту је и Криви торањ у Пизи чије је делимично исправљање коштало читаво богатство. Прва пица је направљена баш у Италији. Ова држава има чак три активна вулкана: Везув, Етну и Стромболи. Ја бих јако волела да посетим ову земљу и да видим све ове знаменитости.

Друго место које бих посетила је Холандија. Због конфигурације земље која је нижа од нивоа мора, зову је и Низоземска. Најстарија химна је управо холандска и зове се Вилхелмус. Широм Холандије сачувано је више хиљада ветрењача које потичу из 19. века. Њен заштитни цвет је лала. Узгаја се више од 1500 врста. Европи су кафу први донели Холанђани; они је много пију, 3-5 шољица дневно. Волела бих да посетим Амстердам зато што сам чула да тамо већина људи вози бицикле. Иначе, у Холандији ради мој тата па бих могла отићи са њим.

Треће место које бих радо посетила је Египат. Бројни туристи га обиђу у току године, па зашто не бих и ја! Видела бих пирамиде у пустињи. Наставник историје нам је причао да су у њима сахрањивани владари јер су веровали у загробни живот. Фараони су били моћни владари. Једна од најпознатијих је Кеопсова пирамида. Висока је скоро 140 метара и широка око 225 метра. Један од најстрашнијих симбола Египта је кобра. Тигар и Еуфрат су велике и моћне реке око којих се налази плодно земљиште.

Важно је путовати како бисмо се информисали о прошлости и садашњости, упознали нове људе и њихову културу. Надам се да ће се моје жеље некада испунити.

Анђела Поповић, V, Горњи Бањани

Желим да пропутујем свет

Место које бих волела да посетим јесте Сарајево. То је главни град Босне и Херцеговине. Тамо имам родбину коју још нисам упознала, само се чујемо телефоном. Моја бака је тамо учила школу и стално ми прича о граду како је леп и како је за њега вежу лепе успомене. Чаршија је увек пуна туриста. Врело Босне има прелеп зоолошки врт. Волела бих да се возим жичаром на Требевић. Кроз Сарајево протиче река Босна. Ту је и Миљацка на којој има доста мостова.

Такође, волела бих да посетим и Париз, главни град Француске. Занимљива чињеница о Француској је да производи више од 400 врста сирева. Париз је град светлости, познат по парфемима, Ајфеловој кули, бициклизму, језерима, прелепим мостовима... Следећа дестинација из мојих снова је Рим.

Лена Алемпијевић, V, Горњи Бањани

Желим да пропутујем свет

Хрватска, Црна Гора и Француска су земље које бих радо посетила. Зашто баш њих?

У Хрватској бих желела да обиђем Загреб и Сплит, да одем на море. Волела бих да одем на место где се родила моја мајка.

Црна Гора ми је занимљива јер бих волела да посетим Острог, као и њен главни град, Подгорицу. Чула сам да су тамо и најлепше и најсунчаније плаже.

Одувек сам маштала о путу у Француску. То је земља парфема, али је позната и по изврсном француском хлебу багету који бих волела да пробам. Чула сам и за познати меки сир „брие“.

О овим дестинацијама за сада само могу да маштам. Надам се да ће се моја машта некада претворити у стварност.

Дуња Деспотовић, V, Горњи Бањани

Бисери из наше учионице

ЗВУК

Учитељица: Шта сте прво јутрос чули кад сте устали?

Вељко: Ја сам чуо цвркулт птица.

Теодора: Аларм.

Немања: Лавез мог пулина.

Букадин: Чуо сам деду како у штали виче: „Де ћеш!“

Желим да пропутујем свет

Моја највећа жеља је да обиђем Француску и у њој Ајфелов торањ, као и подземно царство Париза: тунел графита и тунел костију.

Ајфелов торањ је висок пар стотина метара. Замишљам како се пењем на њега, поглед је фантастичан. Тунел са костима јако је дугачак и у њему је мноштво костију људских лобања. Страшно је у њему! Тунел са графитима је шарен. Замишљам једног сликара како црта пса. Овај тунел служи да искажете машту. Препун је прелепих графита.

Волим да путујем и разгледам знаменитости. Заиста желим да посетим Француску и надам се да ће ми се жеља остварити у будућности.

Душан Василијевић, V, Горњи Бањани

Невена Обрадовић, IV, Бољковци

Желим да пропутујем свет

Свет је јако велики и има пуно места за посећивање. Волела бих да посетим Босну и Херцеговину и Француску.

Чула сам за многа туристичка места у Босни и Херцеговини: мост у Вишеграду, Башчаршију, Текије у Благају, Кравицу, Врело Босне, Босанске пирамиде итд.

Нисам чула пуно о Француској, али нека места бих радо обишла. То су Париз, Ница, Лион, Стразбур...

Сва ова места бих посетила као туриста. Пробала бих разноврсну храну, фотографисала се, а за успомену понела сувенире.

Мартина Матовић, V, Горњи Бањани

ЧЕШКА

Учитељица: Реците, како се називају становници Чешке?

Драган: Жена: Чешанка, а мушкарац: Чешанин.

МОЛИТВА

Учитељица: Учите за контролни.

Букадин: Ја за контролни највише читам Молитву.

III разред, Таково

Приредила Снежана Дамљановић

Николина Савић, VII, Таково

Николина Глишовић, V, Таково

Дејана Стојковић, III, Горњи Бањани

Анђела Поповић, V, Горњи Бањани

Тијана П. Петровић, VIII, Горњи Бањани

Валентина Чолић, V, Таково

Александра Весковић, V разред, Горњи Бањани

Мартина Матовић, V разред, Горњи Бањани